

Helgelendingen

www.helgeland-historielag.no

Helgeland
Historielags
info-blad

Årgang 31

Nr. 1

2012

Utstillingen "Se torsken!"

Helgeland Museum viser i 2012 utstillingen "Se torsken!" på flere av våre avdelinger. Dette er utstilling om torskens mange ansikt. **Se side 5**

Mariannas bryllupsgave

**Av Anna Ehrhardt, avdelingsleder
Helgeland Museum, Vevelstad**

Når du kommer til Vevelstad bygdetun, vil du blant annet få se Mariannastua. Mariannastua er et gammelt strandsitterhus. Det kom sannsynligvis opprinnelig fra Lånan, og ble satt opp på Vollan i Vevelstad i 1905 av jekteskipperen Lund, ektemann til Marianna Lund. Marianna Lund levde i huset fram til tidlig i 1960-åra. Mange i kommunen husker henne fortsatt, som en snill og folkeglad dame. Hun var særlig populær blant barna. Når de var på veien hjem fra skolen, ble de nemlig ofte bedt inn i huset, og fikk en god-

bit. Det kunne være en appelsinbit, en drops, eller liknende søtsaker. Folk husker at hun pleide å sitte på kjøkkenet, med en kopp kaffe og en blomst på bordet.

Når du kommer inn i huset, ser du at kjøkkenet ikke er stort, enkel og praktisk innrettet. Kammerset i andre etasjen er fint å se på, men mye pynt er det ikke. Det rommet som er staselig, er finstua i første etasje. Det er nok den som folk flest liker best, fordi den er fin, med mye pynt, og har sjarmen av "gamle dager". Men sannheten er at det ikke var i dette rommet livet utspilte seg i. Finstua bruktes kun til spesielle anledninger. I finstua kunne man ta

**Års-
møte**
i Helgeland
Historielag

Årsmøtet 2012 planlegges lagt til **Meyergården, Mo i Rana**. Frammøte fredag 31. august kl 18.

Årsmøtedagen blir lørdag 1. september.

Det blir fagprogram på fredag kveld og etter årsmøtet på lørdag formiddag.

Vi håper på deltakelse fra andre historielag slik at årsmøtet i Helgeland historielag kan bli et møtested for historieinteresserte på Helgeland. Vi har mye å snakkes om. Kom med innspill til program i god tid før dette møtet! Mer om årsmøtet kommer i neste nummer av Helgelendingen.

i mot presten, holde høytidelige selskap, og i noen hjem stod juletreet i finstua. Da var det ikke varmet opp til daglig, slik at treet kunne holde seg fint helt fram til mannen kom hjem fra lofotfiske. I finstua ble skattene vist fram. Her stod det fine porselensviset som aldri ble brukt, sølvbestikk, fine vaser, staselige møbler, kongebilde, og kanskje noen familieportrett. Til daglig var ikke finstua brukt, og barn hadde i mange hus forbud mot å gå inn dit.

Slik var det også i Mariannastua. Finstua minner om tidene da mannen fortsatt var i livet, da ekteparet tilhørte de bedrestilte. Han som jekteskipper hadde nok bedre råd enn husmenn som ellers bodde i strandsitterhus. En av skattene som har hedersplass i finstua, er et gammelt veggur. Det er ganske stort, nesten som et lite hjørneskap, med treramme, tallskive og et bilde under. Ekteparet fikk den i gave til bryllupet i 1897. Den fungerer ikke lenger som klokke, men er fortsatt en vakker pyntegenstand.

Artikler til årboka for 2012

I over 40 år har personer med interesse for lokalhistorie skrevet artikler i Årbok for Helgeland. Takket være deres innsats er en god del av hverdagslivet på Helgeland beskrevet, til glede for oss andre og etterkommende slekter. Mange artikler omhandler hendelser innenfor tidshorisonten "manns minne", og det er viktig å få på trykk, ettersom "manns minne" har begrenset varighet. I et tidligere nummer av Helgelendingen har jeg for eksempel etterlyst minner fra den tida sommarfjøsen var en nødvendig del av de fleste gårdsbruk på Helgeland. Dette enkle huset var en selvfølgelighet i sin tid. Det hadde en viktig funksjon både sosialt og driftsmessig, men er knapt nevnt i lokalhistorisk litteratur. Slik er det med mange andre forhold tilknyttet helgelendingenes fortid.

De skriftlige kildene er selvfølgelig også viktige i lokalhistorisk arbeid, men du trenger ikke være ekspert på gotisk håndskrift eller foreta arkivstudier for å skrive en artikkel til Årbok for Helgeland. Dagens eldre menneskter var barn i ei tid da man skrev med penn og blekk i lyset av ei parafinlampe, og hesten var viktigste transportmiddel. Som godt voksne bruker de pc, snakker med barnebarn på skype og tar fly til utenlandske feriesteder. Denne generasjonen har opplevd en utvikling som det kan skrives interessante artikler om! I disse tidlige vårdagene sitter noen og arbeider med artikler som kommer inn mellom to permer i november, men vi i redaksjonen ser gjerne at flere blir med på denne dugnaden. For det er dugnadsånden som driver arbeidet

med å gi ut ei bok på 190 sider hvert eneste år. Helgeland er langstrakt, og redaksjonen vil gjerne ha artikler fra Bindal i sør til Meløy i nord, og fra svenskegrensen i øst til Ytterholmen i vest. Vi er interessert i den enkle og ikke for lange artikkelen som forteller om tilværelsen i tidligere tider. Alle tema med tilknytning til Helgeland er av interesse. Til nå er det skrevet om lag 1000 artikler som er trykt i Årbok for Helgeland. Det er en formidabel lokalhistorisk innsats av stor verdi!

Derfor: Hvis du kjenner til noe som du mener bør bli husket for ettertida, så ta gjerne kontakt med oss i redaksjonen. Vi kan gi tips og råd om skrivning og illustrasjoner. Kanskje du har et unikt bilde? Gi oss tips om det også. Hvis du ikke ønsker å skrive artikkelen selv, kan vi kanskje finne noen som kan gjøre det. Fristen for innlevering av manus er 1.juni. Hvis du ikke blir ferdig til den tid, kommer det ei ny bok neste år, så det er bare å sette i gang!

Anne Severinsen: mob. 92 88 87 86

Redaksjonen Årbok for Helgeland:

Knut Skorpen, Vefsn

Kristian Halse, Vefsn

Mette Anfindsen, Dønna

Are Andersen, Vefsn

Magnar Solbakk, Brønnøy

Anne Severinsen, Vefsn

Tur til Shetland

Nordnorsk Pensjonistskole på Sømna arbeider med å få til opplegg i samband med at det i år er 70 år siden "Majavassaffæren" fant sted. 23 helgelendinger ble da henrettet i Falstadskogen.

Opplegget er først innføring i våpentransporten og så etterfølgende tur til Shetland med fly fra Værnes.

Det er Thom Bakken som har opplegget. Turen finner sted først i september.

Utstillingen "Se torsken!"

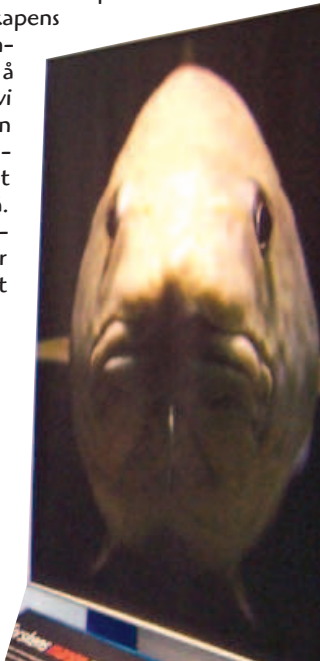
I 2012 har vi har gleden av å invitere til ei utstilling om torsken. Torsken er en globetrotter som svømmer i de nordlige havområdene, og havner på matfat over store deler av verden. Den er en fisk som vi alle har et forhold til, som hverdagsmat, gastronomisk høydepunkt, årets første møljemåltid, viktig eksportartikkel, de fattiges kapital og en bærebjelke i mange kystsamfunn. Både innen mat, kultur, økosystem og økonomi spiller den en vesentlig rolle, også historisk. Torsken var grunnleggende for Nord-Norges vekst og Bergens utvikling som handelsby. Den er langt mer enn et stykke skinnende hvit fisk på tallerkenen. Denne utstillinga hyller torsken og viser dens mangfoldighet.

Utstillinga er produsert av Tromsø Museum – Universitetsmuseet og formgitt av Björn Ed. Den består av digitale bilder, gjenstander, tekst og lyd.

Den åpnet i Tromsø høsten 2008, og har siden vært vist både nord og sør i landet for å gi publikum et nytt syn på en gammel kjennning. På Helgeland er den hittil i år vist på Petter Dass Museet, og på museet på Nesna fra mars til juni. Deretter står Vega for tur hvor torsken vil være å se i sommer. Til høsten kan

ranværingene glede seg over dens bekjentskap.

Til grunn for utstillinga ligger tverrfaglig forsknings- og museumsarbeid. Oftest skiller museene mellom naturvitenskapens natur og samfunnsvitenskapens kultur. Målet med denne utstillinga er også å vise at de torskene vi ser, er skapt i kulturen gjennom måten vitenskapen og samfunnet har håndtert den på. Vi kan dermed spissformulert si at vi leser torsken inn i vårt eget samfunnsbilde. Velkommen til utstilling!

Helgeland Historie III og IV

Som kjent kom Helgeland Historie III ut i juli 2011. Boka er på 384 sider og tar for seg perioden 1537-1840.

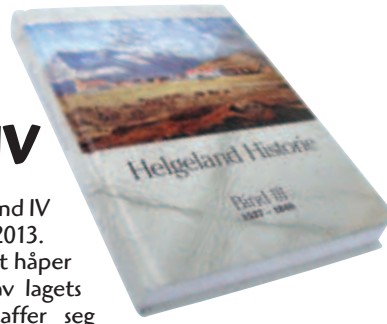
Den opprinnelige planen var at det skulle være 23 kapitler i denne boka. På grunn av stoffmengden besluttet man at det måtte gis ut to bind for denne tidsperioden. Stoffet som ikke kom med i bind III skal være med i bind IV.

Det er 10 kapitler i bind III. Historielaget arbeider nå med bind IV. Her mangler vi to kapitler som Espen Andresen, Malvik er forfatter for. Stoffet skal leveres i mai.

Vårt håp er at bind IV vil komme ut i 2013.

Historielaget håper at flest mulig av lagets medlemmer skaffer seg bind III. Vi håper at dere sprer kunnskap om dette viktige bokverk om Helgeland til andre. Arbeidet med å videreføre historia om Helgeland etter 1840 bør fortsette.

Helgeland Historie III er ei svært god innholdsmessig og med fin layout. Den selges for **kr 400,00**.

BRØNNØY GÅRD OG SLEKT 2

Andre bind omhandler gårdene Skåren, Sylteren, Aunet, Trælvika, Kjøløya, Svenøya, Ormøya og Torget indre.

Dette bindet er på 540 sider og rikt illustrert med foto, tegninger og kart.

Dette er den andre i rekken av 7-8 bind. Arbeidsmålet er en ny bokutgivelse annet hvert år. Bøkene vil bli et godt oppslagsverk for alle som er interessert i lokalhistorie.

PRIS bind 2 kr. 450,- + porto kr. 100,-.

PRIS bind 1+2 kr. 800,- + porto kr. 200,-.

BYGDEBOKA kan også kjøpes / bestilles ved henvendelse til

- Brønnøysund Libris; telefon 75 01 84 20; e-post: bronnøysund@libris.no

- Brønnøy kommune; telefon 75 01 20 00; e-post: post@bronnøy.kommune.no

Kjøp lokalhistorisk litteratur fra Lurøy!

NY GARDSHISTORIE i salg fra 14. april

Vi har publisert lokalhistorisk litteratur siden starten i 1976. De påfølgende år er det blitt 19 årbøker og tre omfattende gårds- og slektshistoriske bøker, samt noen hefter. Til sammen utgjør dette mer enn 4800 boksider godt illustrert.

Det meste er ennå på lager, men restopplagene minker stadig.

Skaffe deg lokalhistorisk kunnskap om Lurøy

Vi gir gode rabatter ved kjøp av flere bøker under ett.

Oversikt finner du på nettstedet www.luroy.folkebibl.no

Bestill på epost: r-ban@online.no eller til Lurøy bibliotek.

LURØY HISTORIELAG - 8750 Tonnes w/Rune Bang

Nydirektøren ved Helgeland Museum presenterer seg

Den 1. september i fjor startet jeg i en jobb jeg er blitt mer og mer glad i ettersom tida går. Det å arbeide med museum erfares som et svært meningsfullt, og viktig arbeid. Som institusjoner i lokalmiljøet har vi en unik rolle i forhold til å knytte fortid, nåtid og framtid sammen. Når dette blir sett, er vi med på å skape ei bedre framtid enn om vi ikke hadde vært der. Og ikke minst: Vi er med i prosessene med å utvikle både enkeltmenneskers og lokalsamfunns identitet. Slikt kan høres pompøst ut. Men det er det vi dypest sett holder på med.

Den nye direktøren i Helgeland museum er sosionom og sosiolog. Jeg har arbeidet ca. 10 år i kommunal sosialtjeneste i Bodø og Moskenes i Lofoten, før jeg i 1993 begynte som lærer ved det som da var "Høyskolesenteret i Nordland", og nå er endt opp som "Universitetet i Nordland". Der forble jeg til jeg gikk over i denne jobben. Når jeg ble valgt til denne jobben, tror jeg det henger sammen med at virksomheten ved UiN har gitt meg faglig tyngde i et relevant fag for museene: Sosiologi. Men jeg har også arbeidet med små kommuner i ulike forskningsoppdrag de siste ti årene, og er godt kjent i alle små kommuner på Helgeland. Dessuten har jeg hatt et bredt

☞ Vi er med i prosessene med å utvikle både enkeltmenneskers og lokalsamfunns identitet. Slikt kan høres pompøst ut. Men det er det vi dypest sett holder på med. ☞

kultur- og organisasjonsengasjement på fritida. Jeg har bla. arbeidet med Norske Kirkeakademier, Kirkens bymisjon og Kirkens SOS på alle plan - både lokalt og nasjonalt.

Jeg håper å kunne styrke HM's organisasjon og kompetanseutvikling, og legge til rette for at museale fagfolk får gode arbeidsvilkår, og kan skape levende engasjerende museer. Og vi er godt i gang!

Asgeir Solstad

Mjåvatnbrygga i Mosjøen

Vefsn Kommune har vedtatt å kjøpe anlegget for 8,1 mill kr og stille det til disposisjon for Helgeland Museum.

Mjåvatnbrygga ligger i Sjøgata med Vefsn som nabo i vest. Hele anlegget består av lokaler som utgjør 2284 kvadratmeter. Museumsledelsen har visjoner om et kultursenter i løpet av tre år. Investeringen kommer på mellom 30-50 millioner kroner.

Helgelendingen vil senere komme tilbake til prosjektet.

Bokanmeldelse....

BRØNNØY Gård og slekt

Bind II -

Det andre bindet av «Brønnøy – Gård og slekt» – i en planlagt serie på 8 bind, foreligger nå og har vært til salgs siden 11. november. Bindet er således så nøyaktig i rute som det kan forventes av et planlagt bokverk

Som det ble skrevet i omtalen av det første bindet, er målet for dette bokverket å utgi ett bind annet hvert år. I likhet med det første bindet imponerer også dette med sin struktur og detaljrikdom, og bindet er en videreføring og omtale av gårder og slekter i Brønnøy. Denne gangen er det gårdene Skåren, Sylteren, Aunet, Trælvika, Kjeldsøya, Svenøya, Ormøya og Torget indre som blir omtalt.

For den enkelte gård redegjøres det for navnets betydning samt grenser og areal, fjellgrunn og jordsmonn. Det gies også en historisk fremstilling av skyld og bruksdeling, utskiftninger, eiendomsforhold i tillegg til omtale av personer som har bodd på disse gårdene gjennom tidene samt hendelser og begivenheter knyttet til disse. Til sammen gir de interessant kunnskap om liv og virksomhet gjennom tidene. Denne omfattende gjennomgåelse utgjør i alt 295 sider av boken. Re-

sten av bokens 536 sider omfatter blant annet en større artikkel av professor, dr. philos. Birgitta Berglund ved vitenskapsmuseet i Trondheim (NTNU) om folket på Torget i eldre tider. Der tar hun for seg temaer som tidlige spor etter folk, fangstfolk og folk med fedrift og åkerbruk som attåtnæring, arkeologiske spor etter en storgård og maktsentrum samt skriftlige kilder om det samme. Fremstillingen omfatter en epoke av landsdelens felles historie knyttet til Torgar.

Denne artikkelen står i en særklasse når det gjelder forholdene på Helgelandskysten i førhistorisk tid. Forfatteren har omfattende og inngående kunnskaper om disse tema, først og fremst på grunn av hennes banebrytende doktorgradsavhandling om Tjøtta-riket som bygger på arkeologiske undersøkelser av maktforhold og sentrumsdannelse på Helgelandskysten fra begynnelsen av vår tidsregning frem til ca. 1700-tallet, samt en rekke andre arkeologiske undersøkelser om bosetting, nærings- og samfunnsutvikling på kysten fra Helgeland til Trøndelag.

Nevnes bør også at Hanne Line Osberg Eide har stått for omtalen av utvandringen fra de forskjellige gårder i Brønnøy.

Som det første bindet er også dette utstyrt med en såkalt lesenøkkel, dvs. opplysninger om de enkelte gårder og hvordan de presenteres. For øvrig er boken utstyrt med navnerogister, kartregister, anetavle etc.

Totalt sett er det andre bindet av gårds- og slekthistorien i Brønnøy et imponerende produkt som både medarbeidere og utgiver har all ære av. Det er derfor en glede å kunne anbefale boken til alle som ønsker større kunnskaper om den tidlige historie for nåværende Brønnøy kommune spesielt og Sør-Helgeland generelt.

Som gammel historielærer har det for øvrig vært gledelig å registrere at to av mine tidligere elever, Tor Quale Mathisen og Hanne Line Osberg Eide, har vært sentrale medarbeidere i begge bindene som nå foreligger.

Bjarne Myhre

Treng litt hjelp

Jordkjellarar kjenner dei fleste til. I ei tid då det ikkje var så enkelt som no å lagre poteter og grønnsaker frostfritt, var jordkjellaren den perfekte lagringsplassen.

Like godt kjent er ikkje kjellarhuset (kjellarbua). Det vart bruka viss jordkjellaren var slik plassert at det høvde best med inngang (nedgang) ovanfrå. Då vart kjellarhuset bygd over nedgangen, dvs. ei luke med trapp eller stige under.

Kjellarhuset på bildet står ved Mjåvatnet i Vefsn. Det gamle kjellarhuset hadde takka for seg. Då bestemte eigaren, Gjert Karoliussen, seg for å bygge opp att huset etter mål av det gamle. Slik fekk han tatt vare på tradisjonen. Under huset er det ein fint mura jordkjellar.

Det knyter seg fleire spørsmål til kjellarhuset. Veit du om slike hus som enten står eller har stått i det området der du bor, er eg interessert i å få greie på det.

Ta kontakt for ein prat, eller du kan få sendt ei spørjeliste. Tlf. 411 07 736 / 75 17 85 75 eller persmor@frisurf.no.
Per Smørvik

Helgeland Museum – 16 museer i 16 kommuner

- Grønsvik kystfort i Lurøy
- Nesna museum
- Rana museum
- Hemnes museum
- Nordvika gamle handelssted på Dønna
- Herøy bygdesamling
- Leirfjord museum
- Vefsn museum
- Petter Dass-museet
- Lensmannsgården i Hattfjelldal
- Grane bygdetun
- Velfjord bygdemuseum
- Vevelstad bygdetun
- E-huset på Vega
- Sømna bygdetun
- Bindal bygdetun

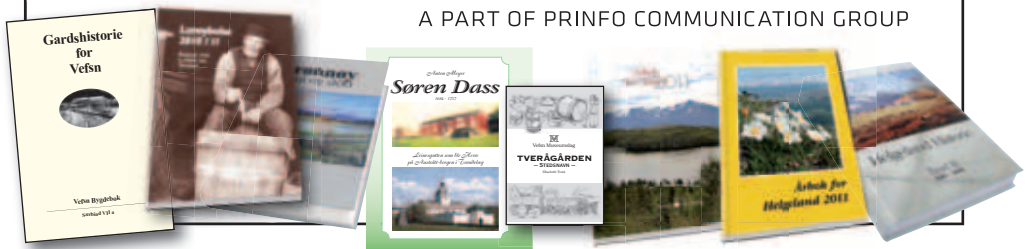

Prinfo RØNNES

Vi har hatt ansvaret for design og produksjon av de fleste historiske bokproduksjoner på Helgeland i over 30 år. Vårt samarbeid med de forskjellige historielag og redaktører har vært en fornøyelse. Det skal vi fortsette med!

Kirkegata 22,
8656 Mosjøen
Tlf. 75 17 53 00
www.ronnes.no
post@ronnes.no

A PART OF PRINFO COMMUNICATION GROUP

Kvinnelige pionerer i menns verden

av Gunnar Jermann

Gunnar Jermann har gitt ut ei praktbok som omhandler kvinnelige pionerer i Norge. De kvinnelige frontfigurer spenner over et tidsrom på hele 300 år, og de kommer fra alle kanter av landet. Noen var enker som overtok driften og arbeidsoppgavene etter sin mann, andre skapte sitt eget liv fordi "de fra barnsben av var opptatt av at de på eldre dager ikke skulle ligge sine familier til byrde." Gunnar Jermann var redaktør av "Norway at your service" og har forfattet 11 utgaver av billedverket "New Norway". Jermann har også skrevet en rekke bøker bl.a. "Fra fred til velstand – femti år som forandret Norge", "En kulturell Odysse, streiftog gjennom norsk kunst", "Fantasi uten grenser – norske oppfinnere" og "Norge på verdensmarkedet" for å nevne noen.

Boka presenterer en rekke kvinnelige pionerer som mot alle odds, i et meget mannsdominert og patriarkalsk samfunn, maktet å skape sin egen yrkeskarriere og sin egen plattform i livet.

Jermann hevder at disse kvinnene sannsynligvis gjorde mer for kvinnesaken gjennom sin gjerning enn mange kvinnesakskvinner som kjempet på barrikadene.

Grunnen til at Helgeland Historielag velger å anmelde denne boka

er først og fremst fordi boka omhandler ei dame fra Helgeland, Fredrikke Tønder Olsen. Hun står støtt sammen med størrelser som Cathinka Guldberg, Betsy Kjelsberg, Synnøve Finden, Kristine Bonnevie og Laila Shou Nilsen for å

nevne noen. I alt 14 kvinnepionerer er valgt ut og omtalt.

Fredrikke Tønder Olsen voks opp i Kopar-dal på øya Løkta. Hun var født i 1856 og døde i Oslo i 1931.

Fredrikke var ei usedvanlig kvinne på mange måter. Hun hadde som mottoet: "Er du halt, er du lam, har du vilje, kjem du fram."

Det er ikke mulig i denne sammenhengen å gå nøye inn på hennes meritter. I stikkordsform kan vi nevne: Fredrikke ble Nordens første kvinnelige forsikringsagent, hun startet opp eget firma i Kristiania, Kristiania Viserguttkontor som etter hvert ble en meget suksessfull bedrift, og som ble mal for tilsvarende foretak i andre storbyer i Norden. Hun støttet aktivt kvinnesaken i Norge, og gav mange og betydelige bidrag til kvinneorganisasjonene. Hun la bl.a. grunnlaget for tidsskriftet "Norske kvinder."

Fredrikke tok godt vare på sine medarbeidere, innførte som den første bedrift i Norge ferieordning, sørget for mat og varm drikke til guttene, passet på at bare kvinnene skulle være i administrasjonen av bedrifter, investerte først i hestedrosjer og klarte etter hvert å omstille seg da bilen gjorde sitt inntog.

Fredrikke Tønder Olsen var allerede som barn svaksynt – hun hørte også dårlig – etter hvert ble synet dårligere og dårligere og på slutten av sin yrkeskarriere var hun helt blind.

Denne enestående kvinneskikkelsen fortjener å bli løftet fra i rampelyset.

Helgeland Historielag anbefaler denne boka både for lokalhistorisk interesserte personer, men boka har også en bred appell langt utover denne lesekrets. Et unikt stykke kvinnehistorie med utspring fra Helgeland.

Boka er på 188 sider og inneholder tidstypisk billedstoff.

At en helgelending er funnet verdig i denne meget eksklusive samlingen er både gledelig og ærefullt.

Svein Laumann

Bokanmeldelse....

“Langs Leirskardveien”

av Harald Brygffjell

I november 2011 utkom “Langs Leirskardveien” av Harald Brygffjell. Boka er på 160 sider og omhandler historien om hvordan veiforbindelsen ble etablert mellom folket som slo seg ned i Leirskarddalen.

Allerede først på 1600-tallet ble Leirskardalen befolket. Historien om veibygging og veiutvikling i dalen hører nøye sammen med innflytting og etablering av større og mindre gårdsbruk.

I første fase dvs. første del av 1600 –tallet og helt fra til kommunen inntok en mer aktiv rolle (Formannskapslovene i 1837) i samferdselsutviklingen måtte bøndene og bygdefolket i dalen selv stå for bygging og vedlikehold av veinettet. Dette er beskrevet grundig i boka. Etter 1837 bevilget Hemnes kommune midler til bygging av vei. Da ble veitraseen lagt om og forbedret.

Boka bygger på veiforeningas protokoller og er således godt dokumentert. Protokollene inneholder meget detaljerte opplysninger om det enkelte bruks pliktarbeid og en oversikt over de eiendeler veiforeninga disponerte.

Sverre Storbæk har vært billedredaktør. Et meget rikt utvalg av billedstoff både fra eldre tid og en hel del fra nyere tid gjør boka til en interessant lokalhistorisk fremstilling. Boka inneholder ikke mindre enn 227 fotografier ! Språklig gjør Harald Brygffjell en enkel og lettfattelig fremstilling av veihistoria for Leirskardalen.

Et par ønsker fra en leser som ikke kjenner Leirskardalen i detalj. Beskrivelsen av veitbygginga hadde vært enklere å følge dersom det hadde vært et oversiktskart over Korgen og et detaljert kart over Leirskardalen.

Når historien om land og folk, kultur

og natur, samferdsel og næringsutvikling skrives av profesjonelle historikere blir det gjerne de lange linjer og de store begivenheter som det fokuseres mest på. Dette er i og for seg forståelig. Det lokale særpreg kommer i liten grad fram. Å skrive lokalhistorie får dermed en viktig dimensjon som utfyllende og supplerende til den nasjonale og regionale historie. I denne sammenheng har Harald Brygffjell lagt en viktig byggestein til vår felles historie. Vi gratulerer forfatter, Korgen og Hemnes kommune med et nytt tilskudd til sin allerede rike lokalhistorie.

Svein Laumann

LANGS LEIRSKARVEIEN

Harald Brygffjell

Veiprotokoll nr 2 for Leirskarveien
1895-1915

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Helgeland Historielag,
Boks 458, 8801 Sandnessjøen

Foto: Per Lillegaard.

Vindkraft på Helgeland i 1918

STYRET **HELGELAND HISTORIELAG:**

Sekretær: Rigmor Bosness,
boks 458, 8801 Sandnessjøen, mobil:
482 50 270
epost: rbosness@online.no

Ann Kristin Klausen
Staudvegen 24, 8700 Nesna, mobil:
954 72 260
epost: ann.kristin.klausen@helgeland-
museum.no

Olav Håkon Dypvik
Helstadsjøen, 7980 Terråk, mobil:
474 09 841
epost: o-haady@online.no

Svein Laumann
8813 Kopardal, tlf. 75 05 46 72, mobil:
906 38 397
epost: sjola@frisurf.no

Leif Elsvatn,
8680 Hattfjelldal, tlf. 75 18 41 12,
mobil: 908 42 675
epost: leif.elsvatn@vefns.kommune.no

Helgelandingen
www.helgeland-historielag.no

Helgeland
Historielag
Info-Island

Redaktør: Ørnulf Kibsgaard
Utgitt av Helgeland Historielag

Helgeland Kraftlag har i sitt administrasjonbygg på Sandnes i Sandnessjøen et museum under etablering. Her finnes mye interessant av gjenstander og bilder. Helgelandingen's utsendte Rigmor Bosness har vært på besøk, og vi kommer tilbake med flere ting i neste nummer.

Bildet viser et av de største vindkraftverk på Helgeland, oppsatt på Åsen i 1918.